

[Transcript] DS Vandaag / Zat Oekraïne dan toch achter de sabotage van Nord Stream?

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van de Standaard. Ik ben Alexander Lippenveld. Wie zat er achter de sabotage van de Nord Streampijpleidingen, eind september? Lange tijd dachten we dat het Rusland was. Maar onderzoek van Amerikaanse en Duitse inlichtingendiensten

wij ze in een andere richting. Er zouden Ukraniers bij betrokken zijn. Hoe zijn ze daar achtergekomen? Zijn er nog andere pistes? En heeft deze kennis een impact op de oorlog in Ukraine?

Korianké van onze buitenland redactie neem ons even mee naar de Oostsee 26 september vorig jaar. Wat

is er daar toen gebeurd? Ja, dat is het begin van een ongelooflijk spannend verhaal. Op 26 september

kwamen daar ineens aan de oppervlank van de Oostsee pubels naar boven en kon men zien dat op verschillende plekken er explosies waren geweest in de bijpleinen die op de bodem van de Oostsee lagen.

Achteraf nu stil aan het moment te weten dat dat eigenlijk ook een serieuze milieu schade zou teweeg gebracht hebben om willen van het gast dat nog in de bijplein zat en waarschijnlijk ook de explosies die dan in het water van de Oostsee terecht zijn gekomen. Maar dus ja, die beelden zijn eigenlijk wel fantastisch. Dat is zo, de mooie blauwe zee en dan zie je die witte kringen van de laatste resten, denk ik, bubbelend gas dat naar boven kwam. Want dat gast dat kwam vanuit Rusland en dat ging naar Duitsland. Dat was een bijplein die op de bodem van de Oostsee lag. Een prestigie project gefinancierd of eigendom van Nord Stream. Nord Stream dat voor 51% van gaspromis en

gaspromis dan beelden. De Russische overheidsbedrijf, dus eigenlijk kunnen we zeggen het meerdereidsaandeel

was in handen van de Russische overheid om het gemakkelijk te noemen. En dus die wilde gas brengen

van Rusland via de Oostsee recht naar Duitsland. Dat was een droedelproject ook van de Duitse regering

en dat was ook voor Putin superbelangrijk. En in hoofd van Rusland was dat eigenlijk een fantastisch project, want ze hadden een directe lijn letterlijk en figuurlijk naar Duitsland.

En ze kouden dus alle andere landen, dat zij Polen, het zij-Ukraine ook, gewoon links laten liggen, want het was een rechtstreekse lijn. Ja, inderdaad. Het was een economische aarder,

zeg maar natuurlijk ook. Voor Rusland vloeiden er op dat moment nog veel gas eigenlijk door die pijpleidingen? Nee, want officieel had Putin die pijplein dicht gedraaid. We zeggen zij mannen om dat er onderhoud moest gebeuren. Maar ja, we zaten op dat moment natuurlijk al een half jaar in de oorlog. Rusland was Ukraine in februari binnengevallen, dus de relatie met het Westen stonden sowieso aan op een diptenpunt. Dus zelfs op dat moment toen Rusland aankondigde van we gaan onderhoud doen, werd dat hier zo'n beetje op hongelaas onthaald, want natuurlijk werd dat gezien als een volgende stap in het arm worstelen tussen het Westen en Rusland. Maar dus op dat moment stroomde er geen gas meer door, maar er zat nog wel gas in de pijpleiding. Waarschijnlijk omdat dat nodig is, omdat anders de druk van het water op die leidingen veel te zwaar is. Stel dat er vrede komt in Ukraine en stel dat die pijplein hersteld zou worden en dat alles terugpijs en vrede wordt. Er wordt nu al geschat dat dat 500 miljoen dollar reparatiekosten zal met zich meibringen. Dus degenen die die explosieve hebben aangebracht, denk ik, wisten wel heel goed waar ze mee bezig

[Transcript] DS Vandaag / Zat Oekraïne dan toch achter de sabotage van Nord Stream?

waren.

Er wordt dan natuurlijk naar een dader gezocht al heel snel. Naar wie werd er aanvankelijk gekeken? Als je logisch nadenkt, zou je in die periode hebben kunnen zeggen, het waren de Ukraners. De Ukraners waren altijd tegen die pijplein. Omdat door de komst van Noordstream 1 en zeker door de komst van Noordstream 2, waren zij compleet als doorgeveluik voor het Russisch gas naar het westen waar zij compleet overboden geworden. Dus zij zouden heel veel geld verliezen, transit geld. Ondertussen hadden de Russen hun land op in geval. Dus eigenlijk de eerste bijna instinctieve reactie was het zijn de Ukraners, omdat ze kwaad zijn. Een meer bedachtzame reactie, een paar uur later, dan zou je kunnen, waar de meisjes die zeiden, het zijn de Russen.

De Polse minister van Buitenlandse Zaken, Zbignyev Rauw, die wees al snel naar Rusland. De gasinkomsten zijn ongelooflijk belangrijk voor Rusland. Dus als er minder gas naar het westen gaat stromen, dan gaat de prijs in het kader van spel van vragen aanbod, gaat de prijs van het gas stijgen en dan gaat Rusland op termijn meer inkomsten hebben. Dus dat was ook een optie.

Ja, de derde hypothese is dat het de Amerikanen zijn. De Amerikanen waren altijd tegenuit de komst van Noordstream 2, omdat zij liever hun Amerikaans vrackingsgas aan Duitsland leverde. En de voorganger van de huidige president, dus de voorganger Trump, had zelfs sancties afgekondigd

tegen bedrijven die meewerkten aan de bouw van Noordstream 2.

En toen kwam Joe Biden en Joe Biden die zei, ja, de Amerikanen vonden altijd wel dat Duitsland te afhankelijk was van Rusland. Dus dat dat ook geëopolitiek niet zo gezonde situatie was.

Maar dus Joe Biden zei ook van als de Russe Ukraine gaan binnenvallen, dan is het gedaan met Noordstream 2.

Je kunt dat interpreteren dat hij bedoelde, er gaan serieuze sancties komen. Anderen zeggen, hij bedoelde eigenlijk, we gaan de pols sampleteren en laten ontploffen. Maar hij heeft hij natuurlijk nooit zo gezegd.

Veel verdachten, dus zeg maar. Maar nu blijkt dat er Ukraners bij betrokken zouden zijn, he. Nu blijkt uit onderzoek dat er een boot vertrokken is van Duitsland, die gehuurd is door een firma die in handen is van twee Ukraners. En die boot, met zes mensen aan boord, twee duikers, twee assistenten, een dokter en een kapitein, die boot heeft een route afgelegd richting de plek waar de explosies gebeurd zijn. Die boot is ongereinigd teruggebracht naar de haven van de Rostock waar hij gehuurd was. En dan hebben speurders gezien dat op de tafel in de kabinen, in de kajuit, dat daar resten liggen van explosies. Dat is wat Duitse journalisten nu schrijven. Dus je zou kunnen zeggen, oké, het zijn deze mensen die de pijplijnen daar explosieven hebben aangebracht, wat er zijn explosieven op tafel vonden en dan zou je tot de conclusie kunnen komen, Ukraners zitten achter. Dat is een optie, dat is één optie.

Ja, maar dat zijn wel nog heel veel als en zouden in die optie.

Ja, zeker. Het meest frappante is dat mensen voren, alle specialisten, zeiden dat deze explosies echt wel het werken waren van superprofessionals. Er werd toen gezegd alleen special forces gaan dat kunnen doen, die pijplijn ligt vrij diep, die is ongelooflijk goed gebouwd, dubbel wandig, dat doe je niet in de web en ik ga daar wat explosies op aanbrengen. Je hebt ook zware explosies nodig om dat kapot te doden. De specialisten zeiden al heel snel van de professionaliteit, dat deze aanslagen of deze sabotage daar zijn uitgevoerd, dat kan alleen maar

[Transcript] DS Vandaag / Zat Oekraïne dan toch achter de sabotage van Nord Stream?

zijn door special forces en dan kijk je dat jij met diensten van één of ander land. Zelfs jij en ik, Alexander, gaan dat dan toch raar vinden dat zo superprofessionele mensen, dat kan juist niet schoonmaken waar resten van explosieven op liggen. Dat lijkt mij ook een halbisaar. Ik denk dat jij en ik ook nooit via een bolse firma een boot zouden huren zonder dat wij onze eigen identiteit zouden verstoppen als we zo'n grote sabotage daad gaan doen. Dus ik ben geen deductieve helemaal niet, maar ik vind dat er allemaal nogal vingerteken bovenop ligt, dat het zowel is deze twee mensen met een Ukraineans paspoort zouden kunnen zijn die hier achterzetten. En om dan de conclusie daaruit te trekken dat het zoals de New York Times en The Washington Post doen, een pro-Ukrainische groep is, dan denk ik helemaal wauw wauw wacht eens eventjes, want zelfs al heb je een Ukraineans paspoort. Je kan gerust pro-Russie zijn met een Ukraineans paspoort, dus zelfs dat kan. De paspoorten waren vervalsd van de zes mensen die aan boord gingen, dus op een heel professionele wijze waren ze vervalsd. Als jij en ik een explosie gaan doen dan gaan wij toch ook wel een perfect vervalsd paspoort op een Venezolaan of ik weet niet wat laten maken in plaats van op onze eigen nationaliteit. Ik bedoel, al die indicaties, ik heb wel last en ik niet alleen alsof. Specialisten hebben wel last met dat koppelen aan de professionele wijze waarop die sabotage is gebeurd. De Duitse minister van Defensie Boris Pistorius, die denkt aan een false-flag-operatie van Rusland. Ik wil erop hinweisen dat ook daarover gesproken zouden zijn en dat het niet het eerste keer in de geschiedenis zou zijn. Van daar hielte ik me daarvoor voor eilig gesluisde te zien.

Kan dat zijn, Kori, zo'n false-flag-operatie van Russel? Dat is wat de Ukraineans natuurlijk graag zou zeggen, een false-flag-operatie. Ja, en natuurlijk kijk ik officieel ook niet, maar dan kijk iedereen vanuit de Ukraineanse zijde naar de Russen, want wat zou er nu beter zijn voor de Russen die die fase in Kiev doen, die zien dat Ukraine gesteund wordt door het westen, om dan een beetje twijfel te gaan saaien in het westen van jammer die Ukrainers, die blazen pijpleidingen op. Dus in het debat dat hier in Europa moet van het is niet onze oorlog, moeten wij betalen voor de gastprijzen die naar boven gaan, moeten wij wapensleveren in heel dat discours, zou het voor de Russen fantastisch zijn als nu het verhaal eronder zou doen dat de Ukraine de pijplein heeft opgeblazen. En is het dan daarom dat die Zeit het Duitse weekblad aarzelde om het uit te brengen, want ze zeggen zelf dat ze de tip of die hypothezen allemaal ne kennen, he? Ja, zo heel expliciet formuleren ze dat natuurlijk niet, he. Dit Zeit is een kwaliteitskrant met gedegen journalisten, dus om dan zo'n explosief, sorry voor het woord, maar dan zo'n explosieve verhaal te brengen op basis van enkele tips, maar van je uiteindelijk niet honderd procent zeker bent, daar hebben zij voor beslist om dat niet te doen, want in diezelfde logica heeft bijvoorbeeld onze krant ervoor beslist om de theorie van Simon Hurst niet te brengen, die zei dat hij goeie bronnen had, die proberen dat het de Amerikaanse inlichtingendiensten waren. Ja, en wie is die Simon Hurst? Ja, hij heeft de naam als een klok, he, vroeger heeft hij het Mai Lai massacre uitgebracht, dat een groot schandaal was van hoe de Amerikaanse soldaten in Vietnam tekees zijn gegaan. Hij heeft nog wel een aantal dossiers uitgespitzen, maar in de loop der jaren heeft hij zo vaak de bal misgeslagen dat er eigenlijk nog weinig mensen nu echt verloofd, echt een aantal theorieën. Zeker als hij zegt van mijn bronnen vertel het dit, zeg je dit, hij beweerde met grote stelligheid dat hij op basis van zijn goede bronnen bij de Amerikaanse inlichtingendiensten wist dat Amerikaanse special forces waren die de ontploffingen hadden veroorzaakt.

[Transcript] DS Vandaag / Zat Oekraïne dan toch achter de sabotage van Nord Stream?

Het zou een klein in één kader van naamvoeringen daar in de regio zouden dan een aantal duikers of

een bootje, ik weet het niet meer, de typen in Gigan zijn om die explosieven aan te brengen, maar ja, zij is niet onbesproken deze journalisten, dus om die reden hebben we beslist om daar, bij de krant om daar, voorlopig geen aandacht aan te besteden.

Ja, oké en in welke mate zou die, die info die om terug te komen op die site had, in welke mate zou dat een game changer kunnen geweest zijn voor de oorlog?

Ja, het kan nog altijd een game changer zijn, stel dat het inderdaad klopt, dit is nog maar een hypothese, maar stel dat het inderdaad klopt. Ik kan mij voorstellen dat dat dan in het westen bij de mensen die nu al kritisch staan tegenover de oorlog in Ocarina, omdat wij daar toch allemaal op één of andere manieren mee te maken hebben, dat die stemmen al maar luider gaan klinken.

En dat is natuurlijk de strategie waar Rusland op meekt, de enige manier waarop dat Rusland deze oorlog gaat kunnen winnen, is dat als het westen verteeld wordt, minder wapens gaat leveren en Ocarinien in de steek gaat laten, dus als nu echt zou blijken dat Ocarinien daar achter zit, dan gaat de steun denk ik hier wel een beetje afbrokken, want Duitsland is één van de goede bondgenoten van Ocarinien, dus dat... Dat zou betekenen dat Ocarinien de pijplein van het bondgenoot ontploft, of dat... Ja, dat verandert heel veel. Olexij Resnikov, de Ocarinische minister

van Defensie, die ontkent alle betrokkenheid. Voor mij is het een beetje een beetje een vreemde historie, want deze historie is niets met ons, en ik denk dat de investigatie van officieel autoriteit's zal alle details beschrijven, want het is een compliment voor onze speciaal kracht, maar dit is niet onze activiteit.

Kunnen ze het eigenlijk gedaan hebben, Corrie? Er zijn hier in Duitsland specialisten die zeggen puur op papier zouden ze het gedaan hebben, ze hebben heel goede special forces, ze zouden het kunnen doen,

maar het zou gewoon politieke zelfmoord zijn om dat te doen. Ze weten ook wel dat ze dan veel credibiliteit in het westen gaan verliezen. Maar er is zo een nieuwe theorie die nu opduikt, en dat is dat het wel eens een boze, gefrustreerde oligarch zou kunnen zijn, waarvan dan zo wordt gezegd, ja die pulken van het geld. Een Oekrijner dan of... Je neemt iets, ik zou het niet weten, maar iemand die boos is, dat door de oorlog zijn financiële belangen enorm geschad zijn.

Eerste reflect zou dan kunnen zijn de man die alle fabrieken in het Oosten is kwijt geraakt, Achmedov, de man van Azostal. Ik kan me voorstellen dat hij wel boos is op het Kremlin.

Dus de theorie daarachter zou dan zijn dat het een oligarch is, maar er zijn er meer, die nu het in de portemonnee voelen dat de oorlog aan hun kapitaal aan het aan het vreten is.

Een rijke oligarch zou in staat zijn om de juiste mensen in te huren, om dat dan toch te doen.

Stel nu dat het inderdaad een Oekraïse oligarch is, dan zit Kiev met een immens probleem, want dat betekent dat ze niet op de controle hebben dat daar toch iemand is die dan zulke zware sabotage daar doet terwijl dat Kiev daar niet gaan op de hoogtenis en dat ongelooflijk zware consequenties voor politieke consequenties voor Kiev zal hebben. Dus stel dat die theorie zou kloppen, dat is ook iets dat men denk ik, dat Zelensky ook lief het niet wil horen.

Zullen we het ooit te weten komen, Corrie, wat er nu echt gebeurd is, denk je?

Het zou wel fijn zijn, maar ik vrees ervoor, want het onderzoek loopt verschrikkelijk moeilijk op dit moment, voor zover ik begrijp, de inlichtingendiensten van de drie landen die het onderzocht doen, dus wij, de Tedenmarkt en Duitsland, werken niet echt samen, voor zover ik hoor,

[Transcript] DS Vandaag / Zat Oekraïne dan toch achter de sabotage van Nord Stream?

dus iedereen doet het op zijn manier. En zoals we ermee begonnen, het is politisch zo'n explosie door seniors, dat als het professionals zijn geweest, die tot een of andere geheim met teams behoren, dan gaat er geen politiek nog weer, denk ik, van alles veranderen, dan, ja, ik wilde ook de hoogte Gamechanger niet gebruiken, maar vaaan. Als het inderdaad een bontgenoot zou zijn van Duitsland, die dan een bijplein oplaast, my god, ik weet hoe het bekint, dat Obama de GSM van Berkel afleustra, dat het kot hier al te klein was, dus wat zou dat betekenen en dat zou blijken dat Amerikanen het gedaan hebben? Als de Russen het gedaan hebben, ja, dan bevestig ik dat voor zoveel mensen, de theorie die ze nu toch ook al geloven, maar bewijzen gaan we daar nooit vervinden, de Russen zullen dat ook altijd blijven ontkennen. Als de Ukraners het gedaan hebben, dan zou ik op dat moment liever niet in GF zijn, denk ik, dus ik denk dat we het nooit gaan weten of het gaat heel lang duren. Ja, oké, goed, korrie, oké, dankjewel. Daar. Dit was vandaag de dagelijkse podcast van de standaard. Bedankt voor het luisteren. Volg ons op Spotify, Apple Podcast of eender welk ander podcast platform. In onze gratis FDS podcast kan je niet alleen ons werk beluisteren, maar ook de beste podcasttips terugvinden. Met zorg geselecteerd door onze redacteur Max de Moor. Alle credits van de podcast die je net hoorde, vind je op standaard.be, schijnenstreep podcast. Reageren kan via podcastatstandaard.be. Morgen zijn we opnieuw.